

Rozkład materiału i plan dydaktyczny Planeta Nowa dla klasy 5

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
1.	Czym zajmuje się geografia?	<ul style="list-style-type: none"> • przedmiot badań geografii • źródła informacji geograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>geografia</i> • wymienia źródła informacji geograficznej 		<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • pogadanka na temat tego, czym się zajmuje geografia • mapa mentalna na temat elementów środowiska geograficznego • prezentacja pomocy dydaktycznych, np. atlasu geograficznego, map, planów, przewodników turystycznych, czasopism geograficznych, encyklopedii i słowników geograficznych jako źródeł informacji geograficznej
I. Mapa Polski					
2.	Mapa i skala	<ul style="list-style-type: none"> • mapa i jej elementy • znaki kartograficzne • legenda mapy • skala i jej rodzaje • skala mapy i wielkość przedstawianych obszarów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa</i>, <i>skala mapy</i>, <i>legenda</i> • wymienia elementy mapy • rozpoznaje rodzaje znaków kartograficznych na mapie • stosuje legendę mapy do odczytywania informacji • odczytuje skalę mapy • wymienia rodzaje skali • rysuje podziałkę liniową • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • wyjaśnia związek między skalą mapy a wielkością przedstawianych obszarów • uzasadnia, dlaczego każda mapa ma skalę 	I.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> • Multibook • pogadanka wyjaśniająca pojęcia: <i>mapa</i>, <i>skala mapy</i>, <i>legenda</i> • praca z mapą najbliższej okolicy lub mapą w podręczniku – omówienie elementów mapy i poznanie znaków kartograficznych • ćwiczenia w przeliczaniu skali liczbowej na mianowaną i podziałkę liniową • ćwiczenia w czytaniu treści mapy • prezentacja multimedialna „Do czego służy mapa” (dlauczyciela.pl)
3.	Odległość na mapie i w terenie	<ul style="list-style-type: none"> • odległość na mapie • odległość w terenie • wykorzystanie skali liczbowej oraz podziałki liniowej na mapie do obliczania odległości w terenie 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza długość trasy złożonej z odcinków za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej 	I.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • ćwiczenia w obliczaniu odległości w terenie za pomocą skali liczbowej • ćwiczenia w obliczaniu odległości w terenie za pomocą podziałki liniowej

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
4.	Ukształtowanie powierzchni na mapach	<ul style="list-style-type: none"> wysokość bezwzględna i wysokość względna mapa poziomicowa mapa hipsometryczna 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: wysokość bezwzględna, wysokość względna odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie oblicza wysokość względną wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa odczytuje informacje z mapy poziomicowej rozpoznaje formy terenu przedstawione na mapach poziomicowych podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych rozpoznaje wielkie formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej przedstawia widoczne na mapie hipsometrycznej różnice między obszarami nizinnymi, wyżynnymi a obszarami górkami 	I.1 I.2 I.3	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny zestaw map ściennych komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) Multibook pogadanka wyjaśniająca pojęcia: wysokość względna, wysokość bezwzględna, mapa poziomicowa, mapa hipsometryczna ćwiczenia w odczytywaniu wysokości bezwzględnej na mapie analiza etapów powstawania mapy poziomicowej ćwiczenia w odczytywaniu form terenu z mapy poziomicowej ćwiczenia w odnajdywaniu wielkich form ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej Polski
5.	Czytamy mapę najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> rodzaje map: ogólnogeograficzna, krajobrazowa, turystyczna, plan miasta mapy cyfrowe posługiwanie się mapą turystyczną i planem miasta sposoby orientowania mapy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia różne rodzaje map wyszukuje w atlasie mapy o różnej treści wyjaśnia różnice między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową omawia zastosowania map cyfrowych analizuje treść mapy turystycznej i planu miasta odczytuje informacje z planu miasta przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego 	I.2 I.4	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) Multibook mapa mentalna – różne rodzaje map pogadanka wyjaśniająca, czym są mapy cyfrowe i jakie mają zastosowanie ćwiczenia w orientowaniu mapy w terenie ćwiczenia w czytaniu mapy turystycznej i planu miasta prezentacja multimedialna „Jak czytać różne rodzaje map” (dlanauczyciela.pl)
6.	Lekcja powtórzeniowa	Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia		I.1 I.2 I.3 I.4	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) Multibook
7.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Mapa Polski</i>	<ul style="list-style-type: none"> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela 			

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
II. Krajobrazy Polski					
8.	Co to jest krajobraz?	<ul style="list-style-type: none"> składniki krajobrazu krajobraz naturalny i kulturowy paszy rzeźby terenu w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> wymienia składniki krajobrazu podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym wskazuje pasy rzeźby terenu na mapie Polski omawia cechy poszczególnych pasów rzeźby terenu porównuje rzeźbę terenu w poszczególnych pasach 	I.2 I.3	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) aplikacja <i>Multiatlas. Polska przyroda i kultura</i> Multibook pogadanka wyjaśniająca pojęcie <i>krajobraz</i> mapa mentalna – składniki krajobrazu praca z mapą hipsometryczną – omówienie cech ukształtowania powierzchni Polski
9.	Mój pomysł na zagospodarowanie terenu wokół szkoły	<ul style="list-style-type: none"> cechy krajobrazu najbliższej okolicy położenie najbliższej okolicy na mapie Polski projekt zagospodarowania terenu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje cechy krajobrazu najbliższej okolicy określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ład i estetyki zagospodarowania oraz proponuje zmiany w jego zagospodarowaniu prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły 	I.4	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) praca z mapą ogólnogeograficzną lub topograficzną – opisanie cech krajobrazu najbliższej okolicy i określenie położenia najbliższej okolicy sesja plakatowa – plan zagospodarowania terenu wokół szkoły
10.	Krajobraz nadmorski Wybrzeża Słowińskiego	<ul style="list-style-type: none"> położenie Wybrzeża Słowińskiego elementy krajobrazu nadmorskiego działalność wody i wiatru na wybrzeżu Morza Bałtyckiego etapy powstawania jeziora przybrzeżnego nadmorski świat roślin i zwierząt gospodarowanie na wybrzeżu Słowiński Park Narodowy największe atrakcje turystyczne regionu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje położenie pasa pobrzeży na mapie Polski przedstawia na podstawie ilustracji główne cechy krajobrazu nadmorskiego opisuje wpływ wody i wiatru na krajobraz nadmorski omawia na podstawie ilustracji etapy powstawania jeziora przybrzeżnego opisuje świat roślin i zwierząt Wybrzeża Słowińskiego przedstawia zagospodarowanie terenu Wybrzeża Słowińskiego wymienia największe miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim i wskazuje je na mapie Polski opisuje zjawiska ludności regionów nadmorskich opisuje obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie Polski 	II.1 II.2 II.3 II.4 II.5 II.6 II.7 II.9	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> aplikacja <i>Multiatlas. Polska przyroda i kultura</i> Multibook praca z mapą hipsometryczną Polski – wskazanie położenia Wybrzeża Słowińskiego pogadanka z wykorzystaniem ilustracji na temat cech krajobrazu nadmorskiego burza mózgów – wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz analiza ilustracji – etapy powstawania jeziora przybrzeżnego pogadanka z wykorzystaniem ilustracji na temat świata roślin i zwierząt Wybrzeża Słowińskiego pogadanka na temat gospodarowania i zajęć ludności na Wybrzeżu Słowińskim praca z mapą hipsometryczną – główne miasta Wybrzeża Słowińskiego praca ze źródłami internetowymi – Słowiński Park Narodowy

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
11.	Krajobraz Pojezierza Mazurskiego	<ul style="list-style-type: none"> • położenie Pojezierza Mazurskiego • elementy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego • działalność łódolodu na obszarze pojezierzy • największe jeziora Pojezierza Mazurskiego • świat roślin i zwierząt • rodzaje turystyki w regionie • atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie Pojezierza Mazurskiego • przedstawia główne cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego • przedstawia wpływ łódolodu na krajobraz pojezierzy • odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim • wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego • omawia znaczenie turystyki w regionie 	<p>II.1</p> <p>II.2</p> <p>II.3</p> <p>II.4</p> <p>II.5</p> <p>II.6</p> <p>II.7</p> <p>II.9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> • aplikacja <i>Multiatlas. Polska przyroda i kultura</i> • Multibook • praca z mapą hipsometryczną Polski – wskazanie położenia Pojezierza Mazurskiego • pogadanka z wykorzystaniem ilustracji – cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego • pogadanka na temat wpływu łódolodu na krajobraz pojezierzy • praca z mapą hipsometryczną regionu – największe jeziora na Pojezierzu Mazurskim • burza mózgów – znaczenie turystyki w regionie • sesja plakatowa – atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego
12.	Krajobraz Niziny Mazowieckiej	<ul style="list-style-type: none"> • położenie Niziny Mazowieckiej • cechy krajobrazu nizinnego • krajobraz kulturowy Niziny Mazowieckiej • wpływ działalności człowieka na krajobraz kulturowego • obiekty dziedzictwa i przyrodniczego w regionie • inne atrakcje turystyczne regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski pas Niziny Środkowopolskich oraz położenie Niziny Mazowieckiej • opisuje główne cechy krajobrazu nizinnego • wskazuje na mapie największe rzeki Niziny Mazowieckiej • odszukuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej • opisuje cechy krajobrazu rolniczego na Nizinie Mazowieckiej • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej • wskazuje na mapie regionu Kampinoski Park Narodowy • wymienia inne atrakcje turystyczne regionu 	<p>II.1</p> <p>II.2</p> <p>II.3</p> <p>II.4</p> <p>II.5</p> <p>II.6</p> <p>II.7</p> <p>II.9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> • aplikacja <i>Multiatlas. Polska przyroda i kultura</i> • Multibook • praca z mapą hipsometryczną Polski – wskazanie położenia pasa Niziny Środkowopolskich, Niziny Mazowieckiej oraz największych rzek, które ją przecinają • pogadanka na temat cech krajobrazu nizinnego • analiza fotografii – cechy krajobrazu rolniczego • praca z mapą hipsometryczną regionu – wskazanie położenia Kampinoskiego Parku Narodowego • sesja plakatowa – atrakcje turystyczne i obiekty dziedzictwa kulturowego na obszarze Niziny Mazowieckiej

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
13.	Krajobraz wielkomiejski Warszawy	<ul style="list-style-type: none"> cechy krajobrazu wielkomiejskiego zabudowa i sieć komunikacyjna Warszawy obiekty dziedzictwa kulturowego oraz inne atrakcje turystyczne w stolicy tereny zielone w obrębie miasta planowanie wycieczki po Warszawie 	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie Warszawy na mapie Polski opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego omawia charakter zabudowy Warszawy opisuje sieć komunikacyjną Warszawy rozpoznaje na ilustracjach najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy planuje wycieczkę po Warszawie na podstawie planu miasta 	II.1 II.2 II.3 II.4 II.5 II.6 II.7 II.9	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> aplikacja <i>Multitriatlas. Polska przyroda i kultura</i> Multibook praca z mapą hipsometryczną Polski – wskazanie położenia Warszawy burza mózgów – cechy krajobrazu wielkomiejskiego praca ze źródłami internetowymi – cechy zabudowy Warszawy i elementy sieci komunikacyjnej prezentacja multimedialna „W stolicy kraju” (dlauczyciela.pl) planowanie wycieczki po Warszawie na podstawie planu miasta
14.	Sprawdzenie wiadomości z lekcji 8–13 w rozdziale <i>Krajobrazu Polski</i>	<ul style="list-style-type: none"> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela 	w rozdziale <i>Krajobrazu Polski</i>		
15.	Krajobraz miejsko-przemysłowy Wyżyny Śląskiej	<ul style="list-style-type: none"> położenie Wyżyny Śląskiej cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej skutki rozwoju przemysłu atrakcje turystyczne związane z górnictwem życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Polski położenie pasa Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską przedstawia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej wskazuje na mapie Polski największe miasta Wyżyny Śląskiej omawia znaczenie węgla kamiennego w dziejach Wyżyny Śląskiej przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie wyżyny powstałe w wyniku działalności człowieka omawia atrakcje turystyczne Szlaku Zabytków Techniki charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej 	II.1 II.2 II.3 II.4 II.5 II.6 II.7 II.9	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> aplikacja <i>Multitriatlas. Polska przyroda i kultura</i> Multibook praca z mapą hipsometryczną Polski – wskazanie położenia pasa Wyżyn Polskich i Wyżyny Śląskiej prezentacja multimedialna – cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej praca z mapą hipsometryczną Polski oraz mapą regionu – wskazanie położenia największych miast na Wyżynie Śląskiej burza mózgów – znaczenie węgla kamiennego metaplan – skutki rozwoju przemysłu na Wyżynie Śląskiej pogadanka na temat atrakcji turystycznych Szlaku Zabytków Techniki na podstawie infografiki pogadanka – życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
16.	Krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej	<ul style="list-style-type: none"> • położenie Wyżyny Lubelskiej • cechy krajobrazu Wyżyny Lubelskiej • powstawanie wąwozów lessowych • rolnicze zagospodarowanie Wyżyny Lubelskiej • dziedzictwo kulturowe Wyżyny Lubelskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie Wyżyny Lubelskiej • przedstawia główne cechy krajobrazu Wyżyny Lubelskiej • omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych • przedstawia rolnicze zagospodarowanie Wyżyny Lubelskiej • omawia czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej • wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej 	II.1 II.2 II.3 II.4 II.5 II.6 II.7 II.9	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> • aplikacja <i>Multitriatlas. Polska przyroda i kultura</i> • Multitbook • praca z mapą hipsometryczną Polski – wskazanie położenia Wyżyny Lubelskiej • pogadanka poparta fotografiami – główne cechy krajobrazu wyżyny • pogadanka z zastosowaniem ilustracji – powstawanie wąwozów • burza mózgów – rolnicze zagospodarowanie Wyżyny Lubelskiej • pogadanka – czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej • praca z mapami tematycznymi – gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej • prezentacja multimedialna – obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej
17.	Krajobraz Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej	<ul style="list-style-type: none"> • położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • cechy krajobrazu krasowego • formy krasowe charakterystyczne dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • charakterystyczne gatunki roślin i zwierząt w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • omawia cechy krajobrazu wyżyny na podstawie ilustracji • opisuje rzeźbę krasową i formy krasowe na podstawie ilustracji • charakteryzuje dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • wymienia i rozpoznaje na podstawie ilustracji charakterystyczne dla regionu gatunki roślin i zwierząt • opisuje Szlak Orlich Gniazd 	II.1 II.2 II.3 II.4 II.5 II.6 II.7 II.9	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> • aplikacja <i>Multitriatlas. Polska przyroda i kultura</i> • Multitbook • praca z mapą hipsometryczną Polski – wskazanie położenia Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • analiza ilustracji – cechy krajobrazu wyżyny • pogadanka z wykorzystaniem infografiki – rzeźba krasowa i formy krasowe • prezentacja multimedialna – obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • portfolio – świat roślin i zwierząt Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
18.	Krajobraz wysokogórski Tatr	<ul style="list-style-type: none"> • położenie i podział Tatr • cechy krajobrazu wysokogórskiego • pogoda w górach • piętność roślinna • obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego • życie i zwyczaje mieszkańców Podhala • turystyka w Tatrach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski położenie pasa gór oraz Tatr • prezentuje na mapie podział Tatr na Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie • wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr • omawia różnice w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich • omawia cechy krajobrazu wysokogórskiego • omawia cechy pogody w górach • opisuje na podstawie ilustracji piętność roślinną w Tatrach • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego • omawia zjawiska i zwyczaje mieszkańców Podhala • wymienia zabytki architektury ludowej w Zakopanem i innych miastach Podhala • uzasadnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr 	II.1 II.2 II.3 II.4 II.5 II.6 II.7 II.9	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • aplikacja <i>Interaktywne mapy Polski</i> • aplikacja <i>Multitriatlas. Polska przyroda i kultura</i> • Multitbook • praca z mapą hipsometryczną Polski oraz mapą Tatr – wskazanie położenia i podział Tatr oraz najwyższe szczyty • analiza fotografii – cechy krajobrazu wysokogórskiego • pogadanka na temat cech pogody w górach • analiza infografiki przedstawiającej piętność roślinną w Tatrach • prezentacja multimedialna „Poznajemy krajobraz Tatr” (dianauczyciela.pl) • pogadanka – zjawiska i zwyczaje mieszkańców Podhala • praca ze źródłami internetowymi – zabytki architektury ludowej w Zakopanem i innych miastach Podhala • burza mózgów – negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
19.	Sprawdzenie wiadomości z lekcji 15–18 w rozdziale <i>Krajobraz Polski</i>				
III. Łądy i oceany					
20.	Przez łądy i oceany	<ul style="list-style-type: none"> • globus jako model Ziemi • siatka geograficzna • podział Ziemi na półkule • położenie kontynentów i oceanów na globusie i mapie świata 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na globusie i mapie świata dowolny południk i równoleżnik • wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i południk 180°, zwrotniki i koła podbiegunowe oraz półkule • wyjaśnia, co to jest siatka geograficzna i siatka kartograficzna • wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie • wymienia nazwy kontynentów i oceanów, wskazuje je na globusie i mapie świata • określa położenie kontynentów i oceanów względem równika i południka zerowego • porównuje na podstawie diagramów słupkowych powierzchnie kontynentów i oceanów 	III.1 III.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multitbook • praca z globusem i mapą świata – wskazywanie południków, równoleżników, biegunów, równika, południka zerowego i południka 180°, półkuli, zwrotników i kół podbiegunowych • pogadanka wyjaśniająca pojęcia: <i>siatka geograficzna, siatka kartograficzna</i> • praca z globusem – wskazywanie kierunków geograficznych na globusie • praca z mapą świata – wskazywanie kontynentów, oceanów i określanie ich położenia względem równika i południka zerowego • analiza danych przedstawionych na diagramach – porównywanie powierzchni kontynentów i oceanów

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
21.	Pierwsze podróże geograficzne	<ul style="list-style-type: none"> • dzieje odkryć geograficznych • trasy pierwszych wypraw geograficznych • wielcy podróżnicy • podróże odkrywcze w XVII–XIX w. • podróże i odkrycia geograficzne w XX w. • znaczenie wypraw geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny odkryć geograficznych • wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych • wymienia największych odkrywców • wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy Marca Polo • opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba • opisuje podróże odkrywcze w XVII–XIX w. • opisuje podróże i odkrycia geograficzne w XX w. • przedstawia znaczenie wypraw geograficznych 	III.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • pogadanka na temat przyczyn odkryć geograficznych • praca z mapą świata – akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych • burza mózgów – najwięksi podróżnicy biorący udział w odkryciach geograficznych • praca z mapą – wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy Marca Polo • praca z mapą świata – szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba • pogadanka – podróże odkrywcze w XVII–XIX w. • prezentacja multimedialna – podróże i odkrycia geograficzne w XX w. • pogadanka na temat znaczenia wypraw geograficznych
IV. Krajobrazy świata					
22.	Pogoda a klimat	<ul style="list-style-type: none"> • pogoda a klimat • składniki pogody • wykres klimatyczny (klimatogram) i jego elementy • czytanie klimatogramów • czytanie map klimatycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pogoda, klimat</i> • wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem • wymienia składniki pogody • wymienia elementy klimatogramu • analizuje klimatogramy • oblicza średnią roczną temperaturę powietrza, różnicę między średnią temperaturą powietrza w najcieplejszym i najzimniejszym miesiącu roku oraz roczną sumę opadów • przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map klimatycznych 	IV.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • pogadanka wyjaśniająca terminy: <i>pogoda, klimat</i> • analiza klimatogramów • ćwiczenia w obliczaniu średniej rocznej temperatury powietrza, różnicy między średnią temperaturą powietrza w najcieplejszym i najzimniejszym miesiącu roku oraz rocznej sumy opadów • analiza map klimatycznych – zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi
23.	Strefy klimatyczne i strefy krajobrazowe	<ul style="list-style-type: none"> • strefy klimatyczne na Ziemi i ich rozmieszczenie • czynniki kształtujące klimat • klimat morski i kontynentalny • strefy krajobrazowe i ich rozmieszczenie na Ziemi • wpływ działalności człowieka na krajobrazy Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia na podstawie mapy strefy klimatyczne na Ziemi • przedstawia czynniki kształtujące klimat • porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • omawia wpływ działalności człowieka na krajobrazy Ziemi 	IV.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • pogadanka na temat czynników kształtujących klimat • analiza mapy świata – strefy klimatyczne na Ziemi • praca z mapą stref krajobrazowych na Ziemi i infografiaką „Układ stref krajobrazowych na półkuli północnej” • praca z tekstem oraz mapą stref krajobrazowych na świecie – wyjaśnienie wpływu działalności człowieka na krajobrazy Ziemi

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
24.	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	III.1 III.2 III.3 IV.2 IV.7	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) Multibook
25.	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Lądy i oceany</i> oraz z lekcji 22 i 23 z rozdziału <i>Krajobrazu świata</i>	<ul style="list-style-type: none"> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela 			
26.	W wilgotnym lesie równikowym i w lesie strefy umiarkowanej	<ul style="list-style-type: none"> położenie stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych na Ziemi cechy klimatu stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych świat organizmów w lasach równikowych i mieszanych warstwowa budowa lasów życie mieszkańców w lesie równikowym i w strefie lasów liściastych i mieszanych porównanie wilgotnych lasów równikowych z lasami liściastymi i mieszanymi 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie świata obszar występowania strefy wilgotnych lasów równikowych omawia klimat strefy wilgotnych lasów równikowych na podstawie map klimatycznych i klimatogramu charakteryzuje świat roślin i zwierząt wilgotnych lasów równikowych opisuje na podstawie ilustracji warstwy wilgotnego lasu równikowego rozpoznaje na ilustracjach rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych omawia życie mieszkańców w strefie wilgotnych lasów równikowych wskazuje na mapie świata obszar występowania strefy lasów liściastych i mieszanych omawia klimat strefy lasów liściastych i mieszanych na podstawie map klimatycznych i klimatogramów charakteryzuje świat roślin i zwierząt lasów liściastych i mieszanych opisuje warstwową budowę lasów liściastych i mieszanych opisuje życie mieszkańców strefy lasów liściastych i mieszanych porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi na podstawie ilustracji i tabeli 	IV.1 IV.2 IV.3 IV.4 IV.5 IV.6 IV.7	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 atlas geograficzny komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) Multibook praca z mapą świata – obszary występowania strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej analiza klimatogramów – klimat stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych prezentacja multimedialna – świat roślin i zwierząt wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej, warstwowa budowa lasów pogadanka na temat życia ludzi w strefie wilgotnych lasów równikowych oraz w strefie lasów liściastych i mieszanych burza mózgów – analiza porównawcza wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
27.	Krajobrazy sawanny i stepu	<ul style="list-style-type: none"> • położenie sfery sawann i stepów • klimat strefy sawann i stepów • świat roślin i zwierząt strefy sawann i stepów • życie mieszkańców strefy sawann i stepów • porównanie krajobrazu strefy sawann i stepów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: sawanna, step, preria, pampa • wskazuje na mapie świata obszary występowania sawann • omawia na podstawie klimatogramu cechy charakterystyczne klimatu strefy sawann • rozpoznaje na ilustracjach rośliny i zwierzęta typowe dla sawanny afrykańskiej • prezentuje sposoby gospodarowania oraz główne zajęcia mieszkańców sawann • wskazuje na mapie świata obszar występowania stepów • omawia na podstawie klimatogramu klimat strefy stepów • charakteryzuje świat roślin i zwierząt stepów • rozpoznaje na ilustracjach rośliny i zwierzęta typowe dla stepów • omawia zajęcia mieszkańców strefy stepów • przedstawia główne cechy i porównuje krajobrazy sawann i stepów na podstawie ilustracji i tabeli 	<p>IV.1 IV.2 IV.3 IV.4 IV.5 IV.6 IV.7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z mapą świata – obszary występowania sawann i stepów • analiza klimatogramów – klimat strefy sawann i strefy stepów • prezentacja multimedialna – świat roślin i zwierząt sawann oraz stepów • pogadanka na temat życia ludzi w strefie sawann i w strefie stepów • pogadanka wyjaśniająca pojęcia: <i>preria</i>, <i>pampa</i> • burza mózgów – analiza porównawcza stref sawann i stepów
28.	Krajobrazy pustyni gorącej i pustyni lodowej	<ul style="list-style-type: none"> • położenie strefy pustyni gorącej oraz strefy pustyni lodowych • klimat strefy pustyni gorącej i strefy pustyni lodowych • rzeźba terenu w strefie pustyni gorącej • świat roślin i zwierząt strefy pustyni gorącej i strefy pustyni lodowych • życie mieszkańców pustyni gorącej i pustyni lodowych • porównanie strefy pustyni gorącej i strefy pustyni lodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> • wskazuje na mapie świata obszar występowania pustyni gorącej • wymienia największe pustynie świata i wskazuje je na mapie • omawia na podstawie klimatogramu cechy charakterystyczne klimatu pustyni gorącej • opisuje rzeźbę terenu pustyni gorącej • omawia świat roślin i zwierząt w strefie pustyni gorącej • rozpoznaje na ilustracjach charakterystyczne rośliny i zwierzęta pustyni gorącej • opisuje życie mieszkańców oraz ich zajęcia w strefie pustyni gorącej • wskazuje na mapie świata obszar występowania pustyni lodowych • omawia na podstawie klimatogramu klimat strefy pustyni lodowych • charakteryzuje na podstawie ilustracji świat zwierząt Arktyki i Antarktyki • omawia życie mieszkańców w strefie pustyni lodowych • porównuje strefę pustyni gorącej ze strefą pustyni lodowych na podstawie ilustracji i tabeli 	<p>IV.1 IV.2 IV.3 IV.4 IV.5 IV.6 IV.7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z mapą świata – obszary występowania pustyni gorącej i pustyni lodowych • analiza klimatogramów – klimat strefy pustyni gorącej i pustyni lodowych • analiza ilustracji – rzeźba terenu na pustyniach gorących • prezentacja multimedialna – świat roślin i zwierząt pustyni gorącej oraz pustyni lodowych • pogadanka na temat życia ludzi w strefach pustyni gorącej i pustyni lodowych • burza mózgów – analiza porównawcza krajobrazów pustyni gorącej i pustyni lodowych

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
29.	Krajobraz śródlądowo-morski	<ul style="list-style-type: none"> • położenie strefy śródlądowo-morskiej i państw leżących nad Morzem Śródziemnym • klimat śródlądowo-morski • świat roślin i zwierząt • gatunki roślin uprawnych • życie mieszkańców i budownictwo w strefie śródlądowo-morskiej • turystyka w basenie Morza Śródziemnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Europy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym • omawia na podstawie klimatogramu klimat strefy śródlądowo-morskiej • omawia cechy krajobrazu śródlądowo-morskiego • charakteryzuje świat roślin i zwierząt strefy śródlądowo-morskiej • rozpoznaje na podstawie ilustracji charakterystyczne gatunki roślin i zwierząt • prezentuje życie mieszkańców strefy śródlądowo-morskiej • wymienia główne gatunki roślin uprawnych • podaje przykłady charakterystycznego budownictwa strefy śródlądowo-morskiej • uzasadnia atrakcyjność turystyczną strefy śródlądowo-morskiej, przywołuje przykłady 	IV.1 IV.2 IV.3 IV.4 IV.5 IV.6 IV.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z mapą świata – obszary występowania krajobrazu śródlądowo-morskiego • analiza klimatogramu – klimat śródlądowo-morski • prezentacja multimedialna – świat roślin i zwierząt strefy śródlądowo-morskiej • pogadanka na temat życia ludzi w strefie śródlądowo-morskiej • sesja plakatowa – zabytki w strefie śródlądowo-morskiej
30.	Krajobrazy tajgi i tundry	<ul style="list-style-type: none"> • położenie strefy tajgi i strefy tundry • klimat tajgi i tundry • cechy krajobrazów tajgi i tundry • świat roślin i zwierząt tajgi i tundry • zajęcia mieszkańców oraz sposoby gospodarowania w tajdze i tundrze • budownictwo w tajdze i tundrze • porównanie krajobrazów w strefach tajgi i tundry 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tundra</i>, <i>tajga</i> • wskazuje na mapie świata położenie strefy tajgi • omawia na podstawie klimatogramu warunki klimatyczne w strefie tajgi • przedstawia główne cechy krajobrazu tajgi • charakteryzuje świat roślin i zwierząt w tajdze • rozpoznaje na ilustracji gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi • przedstawia zajęcia mieszkańców tajgi oraz sposoby gospodarowania na tym terenie • opisuje budownictwo na obszarze tajgi • wskazuje na mapie świata położenie strefy tundry • charakteryzuje na podstawie klimatogramu klimat tundry • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wieloletnia zmarzlina</i> • omawia świat roślin i zwierząt w tundrze • rozpoznaje na podstawie ilustracji gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tundry • omawia główne zajęcia ludności strefy tundry i prezentuje przykłady budownictwa w tundrze • porównuje krajobrazy stref tajgi i tundry 	IV.1 IV.2 IV.3 IV.4 IV.5 IV.6 IV.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z mapą świata – obszary występowania tajgi i tundry • analiza klimatogramów – klimat stref tajgi i tundry • pogadanka wyjaśniająca pojęcie <i>wieloletnia zmarzlina</i> • prezentacja multimedialna – świat roślin oraz zwierząt tajgi i tundry • pogadanka na temat życia ludzi w strefach tajgi i tundry • burza mózgów – analiza porównawcza krajobrazów tajgi i tundry

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
31.	Krajobraz wysokogórski Himalajów	<ul style="list-style-type: none"> • położenie najwyższych łańcuchów górskich na Ziemi, w tym Himalajów • warunki klimatyczne w górach • cechy krajobrazu wysokogórskiego • formy rzeźby wysokogórskiej • piętność roślinna w Himalajach • życie mieszkańców Himalajów • strefy krajobrazowe a piętra roślinne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie świata najwyższe łańcuchy górskie, w tym Himalaje • charakteryzuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach • omawia cechy krajobrazu wysokogórskiego • wymienia formy rzeźby wysokogórskiej • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach • charakteryzuje piętra roślinności w Himalajach na podstawie ilustracji • przedstawia życie i zajęcia ludności zamieszkującej Himalaje • porównuje strefy krajobrazowe na Ziemi i piętra roślinności w górach 	IV.1 IV.2 IV.3 IV.4 IV.5 IV.6 IV.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z mapą świata – położenie Himalajów oraz wybranych łańcuchów górskich na świecie • analiza klimatogramu dla stacji leżącej w Himalajach • pogadanka na temat cech krajobrazu wysokogórskiego i głównych form rzeźby terenu • analiza infografiki dotyczącej pięter roślinności w Himalajach • prezentacja multimedialna – świat roślin i zwierząt Himalajów • pogadanka na temat życia ludzi w Himalajach
32.	Lekcja powtórzeniowa	Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia		IV.1 IV.2 IV.3 IV.4 IV.5 IV.6 IV.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 5 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
33.	Sprawdzenie wiadomości z lekcji 26–33 w rozdziale <i>Krajobrazy świata</i>	Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia			<ul style="list-style-type: none"> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela